
In memoriam Louis van Tienen

Op dinsdag 7 maart 1978 kwam dr. A. J. M. van Tienen in Den Haag bij een verkeersongeval om het leven. Hij was nog geen 48 jaar oud. Geboren te Vlaardingen in 1930, ging hij na zijn schooljaren economie studeren aan de toenmalige Nederlandse Economische Hogeschool. Hij was een der eerste studenten van de in 1950 ingestelde sociologisch-economische studierichting, waarin hij in 1953 het doctoraal examen aflegde. Na zijn militaire dienstplicht vervuld te hebben was hij gedurende een aantal jaren werkzaam als staf-lid van de Stichting Bijzonder Opbouwwerk en Sociaal-cultureel Werk te Rotterdam. De daar opgedane ervaringen vonden hun neerslag in het proefschrift *De andersmaatschappelijken*, waarop hij in 1960 te Rotterdam promoveerde. Zoals de titel al aangeeft, verzette Van Tienen zich in dit boek tegen de toenmaals heersende gewoonte om gezinnen met een van de middenklassen afwijkende levensstijl al te snel als 'onmaatschappelijk' of 'sociaal' te bestempelen.

Hij was intussen al bekend geworden door een levendige publicistische arbeid, die in de loop der jaren tot tal van artikelen in de onnavolgbare Van Tienenstijl heeft geleid. In 1964 werd hij hoofd van de stafafdeling onderzoek en planning van het ministerie van CRM, welke positie hij tot 1973 bekleedde. In die tijd redigeerde hij de bundels *Anatomie van het welzijn* (1970) en *Sociale actie, een moderne passie* (1973), waarin hij tevens de briljante ope-ningsartikelen schreef. In 1973 werd hij de eerste directeur van het zojuist opgerichte Sociaal en Cultureel Planbureau, dat onder zijn inspirerende leiding al spoedig een grote activiteit ontwikkelde, resulterend in een groot aantal publikaties (waaronder het bekende *Sociaal en Cultureel Rapport* 1974 en dat van 1976). Van Tienen mocht dan wel op voor hem karakteristieke wijze be-weren dat al deze rapporten verkregen waren door een welgemikte schop tegen de computer, de vakmensen wisten wel beter en hebben ze als dege-lijke en voor het beleid zowel als de wetenschapsbeoefening zeer waarde-volle werkstukken verwelkomd.

Voor Van Tienen had wetenschapsbeoefening slechts zin als deze gericht was

op het oplossen van maatschappelijke problemen. In dit opzicht stond hij stevig in de Nederlandse traditie van sociaal-wetenschappelijk onderzoek. Daarom ook had hij begrip voor de maatschappijkritische stromingen van de laatste jaren. Doch hij onderscheidde zich van het merendeel van de vertegenwoordigers daarvan door zijn gevoel voor relativiteit. Hij maakte zich geen illusies over de invloed van de wetenschap op het beleid. Deze is reëel doch beperkt, veel beperkter dan menige hervormer in zijn ijver meent. Hetgeen voor hem overigens juist een reden was om het sociaal-wetenschappelijk onderzoek zo goed en gewetensvol mogelijk te beoefenen. Het is de combinatie van een oprechte morele bekommernis met een nuchtere, relativiserende en vaak humoristische benadering van problemen die Van Tienens stijl kenmerkte en die hem voor vele mensen tot een inspirerende en stimulerende persoon heeft gemaakt.

Wie hem gekend hebben denken met grote waardering en bewondering aan het werk dat hij gedaan heeft. Doch sterker nog zal bij hen de herinnering aan de mens blijven leven. Louis van Tienen was een energieke, dynamische man; een hooggeplaatste ambtenaar die onconventioneel kon optreden zonder dat dit ooit een geforceerde indruk maakte; een man die wars was van alle dikdoenerij en opgeblazenheid; die warm kon lopen voor zaken en vooral mensen die hem na aan het hart lagen; maar wie elke felheid getemperd werd door zijn verrukkelijke humor die een gesprek met hem tot een feest kon maken. Wie een lezing van hem (als men zijn optreden deze saaie naam al kan geven) gehoord heeft vergeet die nooit meer. Een man met een wijde blik en het hart op rechte plaats. Een goede chef en een goed vriend. Hem gekend te mogen hebben is een voorrecht.

Moge het voor zijn vrouw en zoons een troost zijn te weten, dat zeer velen goede herinneringen aan hem bewaren en hem met grote genegenheid gedenken.

24 maart 1978

J. M. M. de Valk